

ВЗАЄМОДІЯ ШКОЛИ І ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

О. А. ЖАДЬКО

Україна, м. Марганець, середня загальноосвітня школа №10

Сучасні тенденції розвитку українського суспільства висунули на передній план педагогічного, та й всього громадського життя проблему громадянськості і як якості суспільства і як якості особистості. Для того, щоб брати активну участь в житті держави, потрібні не тільки свідоме ставлення до своїх обов'язків громадянина, активна громадянська позиція, але й спеціальні громадянські права, уміння й навички. Громадяни повинні розуміти, чого саме потребує подальший розвиток держави, ким і як керується держава і суспільство, як багато в житті України залежить від громадян, яким чином ми можемо допомогти Батьківщині, а значить самим собі і своїм близьким, щоб жити краще. Оволодіти такими навичками допомагає громадянська освіта.

Можливість залучення учнів до керування обговорюється відтоді, як у XIV – XV ст. у містах Європи зародилась ідея самоврядування. Школи, як самоврядні громади, розглядалися у творах Г. Сковороди, Л. Толстого та багатьох іноземних мислителів.

Свідченням актуальності проблеми дослідження є й те, що головна мета національної загальної середньої освіти, сформульована у законі України “Про загальну середню освіту”, передбачає виховання громадянина України, формування незалежно від національної приналежності рис громадянина Української держави.

Вивчення фундаментальних історико-теоретичних першоджерел переконливо свідчить про те, що протягом століть і тисячоліть українська національна система освіти і виховання нагромадила цінний матеріал, виробила систему формування громадянина, в якій усі складові перебувають у тісному взаємозв'язку. Свідченням тому є ряд важливих праць та наукових розробок українських педагогів ХХ-го ст. Г.Ващенко, А.Макаренка, В.Сухомлинського, М.Стельмаховича.

Жити в громаді – означає бути її активним членом. Поняття “громада” варто розглядати в двох площинах. Перша – площина місцевого рівня, яка включає конкретне середовище проживання – село, місто, селище, де особа мешкає, до якого вона належить; друга – площина державна – країна, громадянином якої є особа, яка надає їй і гарантує певні права, ставить перед нею певні вимоги у вигляді обов'язків.

Крім держави, належність до якої визначається громадянським статусом, людина є членом багатьох інших суспільних груп, що допомагають їй здобувати громадянські знання, формувати вміння, розвивати громадянський характер та гартувати суспільну відповідальність. До таких суспільних груп належить сім'я, родина, вулиця, друзі, класний та шкільний колективи, об'єднання за інтересами тощо. Кожна з названих груп виконує певні функції і забезпечує безцінним досвідом життя в громаді. Завдання громадянської освіти – навчити особистість бути активним членом кожної із таких соціальних груп.

Інтерес до громади як суб'єкта суспільних відносин в 90-х роках минулого століття був обумовлений, перш за все, розбудовою громадянського суспільства в Україні, що знайшло своє відображення в ст.1 закону “Про місцеве самоврядування в Україні” (1997). У ньому територіальна громада – це жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними, одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр.

Законодавче визначення територіальної громади багатьма вітчизняними соціологами, політиками, правознавцями вважається дещо формальним, вже хоча б тому, що проста сукупність мешканців, не поєднаних жодними іншими інтересами, не може становити ефективну громаду. Громада повинна мати крім спільного простору проживання, ще й цілий ряд інших спільних інтересів: інфраструктуру, потребу в послугах певної якості та їх задоволення, відчувати свою визначальну роль у виробленні місцевої політики тощо. Все це

почне працювати, коли у громаді будуть існувати певні інститути громадянського суспільства, осередки політичних і громадських організацій, формальні чи неформальні об'єднання громадян за різними ознаками: соціальними, віковими, територіальними тощо [3].

Як слушно зазначає І. Кокарев, досить складно створити дієздатну громаду на території великого міста. Тому, на його думку, доцільно зосередитися на розвитку сусідських громад, які переважно створюються за місцем проживання людей і є складовою, але самостійною системою самоврядування, частиною міста, фрагментом міської культури [2].

В умовах сьогодення громада має бути здатна до саморозвитку, самоорганізації та саморегуляції. Вона є носієм певної соціокультурної специфіки. Тому не менш актуальним є дослідження сутності громади у соціально-педагогічній теорії. Гострі питання щодо молодіжної ситуації (проблеми рівності шансів молоді щодо якісної освіти, її соціального захисту, гарантій зайнятості тощо) є злободенним сьогодні не тільки для Росії та інших країн СНД, але й, не меншою мірою, для нашої країни.

Проблеми розвитку партнерської співпраці школи та органів місцевого самоврядування з метою налагодження ефективного процесу громадянського виховання молоді є відносно новим об'єктом дослідження.

Важливість залучення молоді до розвитку місцевої демократії, становлення системи місцевого самоврядування, активної участі у житті громади та місцевих громадських ініціативах обумовлена такими чинниками:

- молодь здатна внести інноваційні, нестандартні підходи до вирішення проблем місцевих громад, сприяти запровадженню новітніх інформаційних, управлінських технологій у місцевому самоврядуванні;

- майбутнє місцевої демократії та сталий розвиток громад значною мірою залежить від того, наскільки сьогодні молоді фахівці будуть спроможні сприйняти накопичений управлінський досвід та, враховуючи європейські стандарти, здійснювати управління процесами місцевого розвитку.

Успішним прикладом діяльності регіональної молодіжної структури є робота молодіжної організації «Молодіжний парламентський клуб», що створена і успішно діє на базі середньої загальноосвітньої школи №10 міста Марганця.

Основною метою організації є підвищення суспільної, політичної та культурної активності і участь молоді у процесах державного життя, сприяння підвищенню культурного рівня керівництва та активізації молодіжних громадських організацій міста.

У своїй діяльності Молодіжний парламент співпрацює з органами місцевого самоврядування та державної виконавчої влади, іншими громадськими організаціями. Зокрема, члени клубу, а це як учні школи, так і випускники, приймають участь у роботі сесій міської ради, засіданнях профільних депутатських комісій, проводять акції. Так з 2001 року щорічно учні школи, члени клубу приймають участь у Всеукраїнській акції «Громадянин». Така участь дозволила вирішити нагальні екологічні, соціальні проблеми міста, допомогла привернути увагу громадськості до існуючих проблем.

«МПК» проводить конференції на яких обговорюються наступні питання:

- Міжнародні стандарти та українська практика взаємодії та співпраці між місцевою владою та громадськими організаціями;
- Шляхи та перспективи підвищення ролі громадськості у процесі прийняття рішень на місцевому рівні;
- Механізми підвищення прозорості влади на місцевому рівні

Література:

1. Иваненков С.П. Проблемы социализации современной молодежи. Изд.2-е,дополненное. Монография. – СПб,2003. – 420с.
2. Кокарев И. Соседские сообщества: путь к будущему России. – М.: Прометей, 2001. – 248с.
3. Ткачук А.Ф. Населення чи громада? Або як впливати на місцеву владу. – К.: Либідь, 2003. – 376с.